Kaapon Kaiku IV/2022

28. vuosikerta

Sisältö

Puheenjohtajan tervehdys 3
Kaveritaitoja oppimassa 3
35 vuotta Rikantilan koulun jälkeen 4
Mikko ja Kaisa 6
Joulun taikaa Rikantilan valopolulla 7
Matka mestaruuteen 7
Melkein meidän kesän kohokohta 10
Ihmisen paikka maailmankaikkeudessa 14
Joulutervehdys 16
Ristikon ratkaisu 18
Joulutonttu 19
Ristikko 20

Julkaisija: Rikantilan koulun kyläyhdistys yhteistyössä Eurajoen kunnan kulttuuritoimen kanssa www.rikantila.fi

Painos: n. 165 kpl

Ilmestymisajankohdat: I Maaliskuu
II Kesäkuu
III Syyskuu
IV Joulukuu

Tilaushinta kotimaahan:
15 euroa/vuosikerta

TOIMITUS

RIKANTILA:
Tauno Perkiö (päätoimittaja)
puhelin 044 9802153
sähköposti tauperk@gmail.com

SAARI:
Kirsi Hassinen

puhelin 040 5074843
sähköposti kirsi.hassinen@platom.fi

LUTTA:
Mauno Paassilta (lehden tilaukset)
puhelin 050 568 7147
sähköposti manu47@eurajokinetti.fi

RITAVUORI:
Marja Hiltunen

puhelin: 040 7170221
sähköposti
hiltunen.marja@gmail.com

RIKANTILAN KOULUN KYLÄYHDISTYKSEN JOHTOKUNTA V. 2022

Mikkola Marko, pj	050-4102078
Esko Maija, varapj	050-3387194
Jasu Hannele, sihteeri	050-4079608
Pörsti Juhani, rahastonhoitaja	050-0824501
Capri Tiia	044-2421674
Laakeristo Hanna	050-3098703
Kiikola Markku	050-3639863
Perkiö Tauno	044 9802153

KOULU

Koulu	(02) 8682611
Varjonen Suvi	044-3124247

Puheenjohtajan tervehdys

Kulunut vuosi on ollut jälleen jotain muuta kuin mitä kukaan olisi voinut ennustaa. Maailman hurja meno vaikuttaa kylillämmekin, ainakin nyt energian ja ruoan hintojen kautta. Koronasta jauhaminen onneksi on jo loppunut, vaikka se vieraanamme edelleen onkin. Eteenpäin on kuitenkin suunta ja tuleen ei jäädä makaamaan.

Eurajoen kunnan hyvinvointi ja kuntakehityslautakunta päätti palkita yhdistyksemme ansiokkaasta toiminnasta yhteisöllisyyden lisäämisessä. Palkinto luovutettiin Eurajoen itsenäisyyspäiväjuhlassa. Olemme nöyrästi kiitollisia huomionosoituksesta ja jatkamme samaa työtä edelleen tuoden siihen uusia elementtejä mm. tapahtumien kautta.

Yhteisöllisyys on maassamme katoava voimavara, valitettavasti. Suurena syynä luonnollisesti on kaupungistuminen, mutta myös maaseudulla se on monin paikoin jäänyt ylläpitämättä ja kehittämättä. Yhteisöllisyyden merkitys on kuitenkin edelleen vahva, ja kun yhteiskunnan resurssit yksinäisyyden, syrjäytymisen ja avunannon suhteen niukkenevat koko ajan, on yhteisöillä entistäkin tärkeämpi asema. Haluamme kylissämme nostaa yhteisöllisyyden merkitystä edelleen ja toivottavasti näyttää mallia myös muille. Yhdessä tekeminen, oli se sitten mitä tahansa, on mieltä hoitava. Se tuo turvaa ja tukea, jos sitä kaipaa. Yhteisöllisyys ei tarkoita vain sitä, että osallistuu aktiivisesti yhteisön tapahtumiin, talkoisiin tai muuhun toimintaan. Yhteisöllisyys on sitä, että huolehditaan yhteisöstä kokonaisuutena. Yhteisöllinen kylä on myös houkutteleva paikka asua ja kasvattaa lapsia.

Rauhallista joulun odotusta ja onnellista uutta vuotta 2023

– *Marko Mikkola* –

Kaveritaitoja oppimassa

Rikantilan koulun esi- ja alkuopetuksen oppilaat (esi-2lk.) osallistuivat Satakunnan ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoiden pitämille ”Oleks sää mun kaveri” kaveritaitotunneille . Ajankohtana oli perjantai 2.12.22 sekä viimeiset tunnit ennen pidennettyä viikonloppua. Kaveritaitoja opeteltiin muumi-teeman parissa. Muumilaaksosta Rikantilaan olivat saapuneet Niiskuneiti, Tiuhti, Nuuskamuikkunen sekä Pikku Myy.

Ensimmäisen tunnin aluksi katseltiin videota kaveruudesta ja keskusteltiin videosta sekä ystävyydestä. Hienosti oppilaat jaksoivat keskittyä sekä poimia videosta tärkeitä kaveruuteen liittyviä asioita. Seuraavaksi tunnistettiin muumikuvien avulla tunteita. Tunteiden tunnistaminen oli hallussa oppilailla ja osattiin tunnistaa, mikä ero on

yksinäisyydellä ja yksin olemisella. Tunnin lopuksi oppilaat saivat kirjoittaa, että millainen on heidän mielestään hyvä ystävä. Oppilaiden vastauksissa korostuivat lauseet; ”Ei kiusaa”, ”Leikkii yhdessä”, ”Auttaa muita” sekä ”On mukava”.

Välitunnin jälkeen pääsivät oppilaat harjoittelemaan kaveritaitoja toiminnallisten harjoitusten avulla. Ensimmäisenä vuorossa oli hernepussi -leikki. Tarkoituksena oli parin kanssa kuljettaa yhteistyössä hernepussia tietty matka. Hernepussia kuljetettiin esimerkiksi olkavarsien, selkien sekä päitten välissä. Tämä harjoitus oli lasten mielestä todella hauskaa. Yhteistyö parien kesken sujui todella hyvin. Toisena harjoitteena oli kehu-purkki. Lapset saivat laittaa helmen kehu-purkkiin, kun olivat kehuneet kaveria. Helmiä jäi vielä luokkaan, joten lapset saavat vielä harjoitella lisää niin halutessaan. Lopuksi oppilaat saivat tunneista diplomin itselleen muistoksi.

Kaveritaidot olivat hyvin hallussa Rikantilan koulun oppilailla jo ennenkin. Mutta kuten kaikessa muussakin, kertaus on opintojen äiti. Kiitos Rikantilan koululle, että saimme tulla pitämään kaveritaitotunnit. Koulusta huokui sydämellinen tunnelma sekä hyvä yhteishenki.

Ihanaa joulunaikaa sekä hyvää tulevaa vuotta 2023!

Terveisin, *SAMKin sosionomiopiskelijat*

35 vuotta Rikantilan koulun jälkeen

Kaapon Kaiku on ilahduttanut meitä entisiä oppilaitakin todella pitkään, ja olen kuullut toimituksen nyt kaipaavan uusia sisällöntuottajia, jotta mainio lehti voisi yhä ilmestyä. Tartuinpa itsekin siis haasteeseen ja päätin kirjoittaa muutaman hajanaisen sanasen, haastaen samalla omia koulukavereita tekemään samoin! Olisi mukava lukea monien tuttujen juttuja, muutenkin kuin lyhykäisinä somepäivityksinä.

Juuri tällä hetkellä tätä läppärille näpytellessäni rakas isänmaamme Suomi juhlii itsenäisyytensä 105-vuotispäivää, ja televisioruudullani ovat haastateltavina tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja rouva Jenni Haukio. Kun 35 vuotta sitten olin hiljakkoin hyvästellyt Rikantilan koulun ja siirtynyt Lavilaan yläasteelle, linnan juhlia isännöivät Mauno ja Tellervo Koivisto. Yllättävänä uutisena saimme muuten pari päivää sitten lukea uutisista, että heidän tyttärensä, nyt 65-vuotias Assi, voitti juuri painonnoston MM-kultaa veteraanisarjassa. Melkoisen inspiroiva esimerkki meille keski-ikäisille naisille, koen minä!

Vuosi 1987 jäi muistoihin monestakin syystä. Taata siirtyi ajasta ikuisuuteen, jättäen Fammun leskeksi ihan ilman ennakkovaroituksia. Itse asustelin seiskaluokkalaisena ihan yksinäni likkain huoneessa, kun Tuulikki oli jo hieman aiemmin saksalaistunut ja Päivikki vietti tuolloin vaihto-oppilasvuottaan Indianassa. Isoja muutoksia pienessä

ajassa, paljon surua ja ikävää. Enkä voi kuin myöntää, että Rikantilan koulussa koettu turvallinen yhteishenki oppilaiden välillä vaihtui yläasteella lievästi ahdistavaan ympäristöön ja mutkikkaisiin ihmissuhteisiin. Mutta niistäkin epävarmuuden vuosista selvittiin, ja siinä samalla oman ala-asteen arvostus nousi entisestään - nimenomaan hyvien koulukavereiden ja miellyttävien muistojen vuoksi. Hyvin tärkeänä tukena noihin aikoihin toki oli rakas ystäväni Anne. Näihin vuosiin asti kestänyt ystävyys alkoi lapsikuorossa, mihin Stephen Evans meitä kyläkoululaisiakin kävi houkuttelemassa ja mihin onneksi pääsin mukaan. Tuskin laulaisin tänä päivänä Luminoksessakaan, ellei kipinä moniääniseen laulamiseen olisi syttynyt silloin Annen vierellä.

Tässä itsenäisyyspäivän päätteeksi telkkarini ruudulla vaihtui kanava, ja Portugali johtaa tällä hetkellä Sveitsiä 5 - 1. Ilmeinen murskavoitto varmistaa sen, että kahdeksasta neljännesvälierävoittajasta onnistuin ennustamaan oikein 7. Kahdesta povaamastani yllätystuloksesta toteutui vain toinen, Marokon pudotettua aiemmin tänään vahvan ennakkosuosikin Espanjan. Jalkapallon MM-turnauksista puheenollen, varhaisimmat kunnon muistoni niistä ovat yläasteen päättäjäisten jälkeiseltä ajalta, kesältä 1990. Silloin sain olohuoneen rauhassa seurata pelejä ihan yksikseni, ihastuen etenkin Argentiinan ja Italian pelityyliin. Saksaa kannatin ihan erityisesti, jo senkin vuoksi, että olin saanut käydä tutustumassa maahan ja kulttuuriin siskon luona Kölnissä sinä samana keväänä. Välieriin ja lopulta finaaliin saakka nuo omat lempijoukkueeni sitten pääsivätkin, ja sillä kertaa mitalistien järjestys oli Saksa - Argentiina - Italia. Lieneekin paikallaan laittaa tähän nyt ajankohtainen veikkaus; tämän vuoden tuloksethan selvinnevät pian Kaapon Kaiun ilmestyttyä. Uskon, että mestaruus voitetaan Eurooppaan.

Koronapandemian ja karmean sotaisan vuoden 2022 päätteeksi toivon ja toivottelen kaikille Kaapon Kaiun lukijoille iloa, onnea ja ennen kaikkea rauhaa niin jouluunne kuin koko vuodelle 2023. Saammehan ensi vuonna lukea monien uusien kirjoittajien hengentuotoksia!

- *Sisko-Soilikki Hella, o.s. Virta -*

P.S. Kurkkasinpa vielä ennen yöpuulle menoa Facebookiin ja näin kuvan hyvin ansaitusta kunniakirjasta. Vuotta vanhemmalle koulukaverilleni Marko Mikkolalle erityiskiitos ja hatunnosto tekemästäsi työstä - niin Rikantilan koulu kuin Turun yliopiston alainen Rauman opettajainkoulutuslaitos ovat liian arvokkaita ja perinteikkäitä lakkautettavaksi. Lippu korkealla jatkossakin!

Terveisin *Sisko-Soilikki*

Mikko ja Kaisa

Tänäkin vuonna Mikon päivän miesteniltaa seurasi kylän naisten Kaisankahjaiset. Aivan kuten ennen vanhaankin ruoka oli pitojen keskiössä; ensin miehille makkaraa ja olutta, nyt naisille ohravelliä, suklaata ja glögiä. Kahjaisiin tultiin paikalle metsätietä pitkin tai luontopolkua seuraillen täydellisestä marraskuun pimeydestä. Kymmenisen naista illan viileydestä huolimatta viihtyi yhteisen tulen äärellä. Päästiin kuulemaan myös kaikuja Lapin joulunavajaisten ilotulitusten äänistä. Tulee joulu taas kyliin, metsiin ja sydämiin. Huomion arvoista illassa on vielä se, että vanhin tulen äärellä istuva oli 86-vuotias. Meidän laavumme on siis kokolailla esteetön ja pienellä avulla rollaatorikin liikkuu laavun mäkeä ylös ja alas turvallisesti.

- *Tiia Capri*

Kuva: Helena Heinonen

Joulun taikaa Rikantilan valopolulla

Sää suosi 10.12.2022 valopolulla vierailleita. Oli tyyni ilta ja pakkasta -5 astetta Celsiusta. Illan tunnelma Rikantilan metsissä ja laavulla oli taianomainen. Kyläyhdistyksen johtokuntalaiset apureineen olivat loihtuneet metsän siimekseen satumaisen ilmapiirin lukuisilla kynttilälyhdyillä, led-valoilla ja muilla jouluisilla koristeilla. Reitillä oli myös heijastinosuus, jollaista ei tiettävästi ole aiemmin maailmalla nähty. 300 heijastinta oli saatu lahjoituksena vakuutusyhtiö LähiTapiolalta. Laavulla oli tarjolla glögiä ja pipareita sekä tulen lämpöä. Rikantilan valopolku oli nyt järjestyksessään kolmas ja sen pituus oli ennätykselliset 1,5 km.

Vierailijoita oli saapunut paikalle noin 130. Eurajoen lisäksi valopolkua oli tultu ihmettelemään myös naapurikunnista, Saksasta, Italiasta ja Ukrainasta. Valopolku tullaan järjestämään tulevinakin vuosina, sillä tähänastiset kokemukset ovat olleet kerrassaan positiiviset. Ja kaikille tuli varmasti joulumieli.

- *Hannele Jasu*

Matka mestaruuteen

Vuonna 2020 alkoi koronakevät. Pitihän sitä jotakin puuhaa keksiä, ettei ihan mökkihöperöidy. Bemari oli vaihtunut jo aiemmin Subaruun ja alkuperäissoittimet ei tässä tapauksessa oikein omaan korvaan soineet hyvin. Bemarissa oli jo kiinni ollut viisikanavainen vahvistin sisäänrakennetulla ääniprosessorilla. Se tönötti varaston hyllyllä. Tilasin netistä autoon sopivat kaiutimet ja asennusten jälkeen tuli fiilis, että tähän toimii ihan hyvin! Taustaa oli rakentamisesta jo -90 luvulta asti ja työskentelinkin hetken aikaa sivutoimisesti alalla. Kilpailtuakin tuli sen aikaisen autohifikilpailujärjestön kisoissa kuutisen vuotta. Ensimmäinen Suomen mestaruus tuli vuonna 1997. Nyt oli järjestö jo vaihtunut ja kyselinkin, että mikäs se mun luokka nyt sitten olisi ja kisataanko ollenkaan näissä koronaolosuhteissa? Aloittelijaluokkiin en päässyt, piti aloittaa näin 17 vuoden paussin jälkeen jo vähän kokeneimmille tarkoitetusta kisaluokasta. Skilled OEM – OEM tarkoittaa, että siinä luokassa täytyy käyttää ohjaamon puolella alkuperäispaikkoja ja äänenlaadussa kisataan. Kylmiltään kilpailemaan ja ensimmäisessä kilpailussa tuomarina oli tuttu tyyppi 20 vuoden takaa, mäkihypyssäkin kilpaillut Mattilan Jani. Soundi oli vähän tummahko ja äänikuva säädetty piirun verran liikaa oikealle, mutta homma oli suht hyvin vielä hallussa. 2020 kisakausi jäi vähän tyngäksi enkä ollut siihen kovasti panostanutkaan. 2021 ja uusi auto, sitten se oli menoa!

Sain houkuteltua touhuun mukaan naapurista Sosalan Jukan. Hänellä oli hyllyyn jäänyt ihan käypää kamaa ja Jukka sai rakennettua todella toimivan paketin Passattiinsa. Jukkakin oli jo kokenut, niin hän lähti Skilled Unlimited sarjaan, eli ei rajoittavia sääntöjä (paitsi turvallisuus). Itse olin hommannut Toyota Camryn ja akustisesti se oli selkeä parannus. Lähdin itse vielä alkuperäispaikoille asentelemaan ja suhteellisen matalalla budjetilla. Kisakausi oli tasainen ja finaalit oli tulossa. Finaaleissa koko kisakausi huipentuu ja tuli hommatua vähän kovempaa rautaa tulille. Ensimmäisen kerran laitteiston ohjehinta nousi yli tuhannen euron. Kova vääntö siitä tuli, itselle tuli Suomen mestaruus ja Jukalle toinen tila omassa luokassaan!

EM-kisoja ei oltu pystytty pitämään koronan vuoksi pariin vuoteen. Nyt näkyi tunnelin päässä valoa ja päätös oli järjestöltä, että pidetään kolmen vuoden finaalit kerralla. Saatiin laitteiston maahantuojalta tavaraa testattavaksi. Alkoi talvitestikausi ja kevällä tähtäimessa kummallakin Lutan adoniksella EM-kisat 2022! Asennukset piti tehdä kansainvälisen tarkastelun kestäviksi ja soundia parantaa. Valmistelu ei ihan ilman kommelluksia mennyt; itsellä poksahti polvi pari viikkoa ennen lähtöä ja Jukalla meni korvasta hetkeksi kuulo. Yhteistyöllä selvittiin ja aika reissu siitä tuli! Venäjä oli jo aloittanut Ukrainassa sodan ja pari maata oli suljettu pois kilpailuista, jotka pidettiin Itävallan Salzburgissa. Itsellä tuomarit oli kuuntelussa Indonesiasta ja Hollannista, asennuspuolen hoiti kasa saksalaisia tuomareita. Palkintojenjaossa suomalaiset pyyhki pöydän varsinkin äänenpaineluokissa. Palkintojenjaossa muhi mukava yllätys. Jukka pokkasi kovassa sarjassa EM 2. pytyn ja itselle tuli 1.5 pisteen erolla EM-kisojen mestaruus! Hyvä me! Hyvä Lutta!

Tänä kesänä voittojen vuoksi minut oli jo nostettu Master luokkaan ja olin jo päättänyt, että kaiutinpaikkoja muokataan ja tavoitteet pidetään korkealla. Jukka teki vain pieniä päivityksiä laitteistoonsa ja hän jatkoi vielä samassa luokassa, jossa oli kisannut viime vuonnakin. Kisakausi meni itsellä varsin hyvin. Finaalit pidettiin nyt syksyllä Lapualla ja itselle tuli sitten taas Suomen mestaruus! Jukalla oli pieniä laitteistohuolia, mutta kolmas tila sieltä silti tuli. Toisena kisapäivänä pidettiin vielä Best of install ja Best of sound -kilpailut, jossa tuomarit valitsivat kaikista paikalla olevista parhaat luokasta välittämättä. Itse pääsin Best of sound kisaan kahdeksan muun auton ohella, joka on jo kunnianosoitus itsessään. Kuuntelun hoiti kolme tuomaria, yksi Suomesta, yksi Belgiasta ja yksi Saksasta. Palkintojenjaossa tuli yllätyksenä, että viimeiset kaksi rivissä seisovaa oli minä ja todella kovaa tulosta tehnyt Juuso Heinonen. Hänkin on täältäpäin kotoisin, voitti Oman Master Unlimited luokkansa, Best of Installin ja valittiin kisaajien kesken parhaaksi kuuntelutuomariksi. Ja Best of sound kiertopalkinto tulikin sitten vuodeksi minun kaappiini, mitä pidän arvossa jopa Suomen mestaruutta enemmän!

Mutta mitä on autohifi ja kilpaileminen? Melkein kaikissa autoissa on musiikin kuunteluun tai muuhun äänentoistoon tarkoitettu laitteisto. Usein laitteisto on tehty

varsin kevyeksi painon- ja kustannussäästön vuoksi. Rahalla voi uuteen autoon saada parempia premium äänipaketteja. Mutta varsin usein nämä ei täytä kaikkien vaativimpien kuuntelijoiden odotuksia. Ja hinta voi olla autoverojenkin vuoksi varsin suolainen. Esim. oman autoni premium pakettiin olisi kuulunut parempi äääänentoistolaitteisto ja sähköllä säädettävät takapenkit. Hintaa olisi tullut noin 4000 euroa enemmän! Nyt sain tonnilla ja asiantuntemuksella huomattavasti paremmin toimivan kokonaisuuden. Nyt kun laitteisto on täydessä kisakunnossa, niin auton päivityspaketin hinnalla olen saanut huipputasoisen setin.

Ihmisten jutuissa kuulee hirveistä rahasummista, joita autolaitteistoihin mukamas sijoitetaan, mutta koska auto on hankala tila akustisesti ikkunapintojen ja muotojen vuoksi, tilanne ei ole niin helppo. Äänenpainekilpailuissakaan ei teho, tai bassojen määrä ole se mikä voittaa. Tarvitaan työtä ja asiantuntemusta. Jopa 170db äänenpaineen saaminen bassoilla ei ole helppoa. Eikä auton laitteiston saaminen hyvin soivaksi ole välttämättä sekään ihan pala kakkua. Rahalla ei kokemusta saa, paitsi jos ostaa jonkun rakentamaan.

Kilpailuja pyritään pitämään ympäri Suomea. 5 parhaiten pärjännyttä pääsee oman luokkansa finaaleihin. Luokkia on aloittelijoista ekspertteihin, jotta voidaan erotella ihan aloittelevat ja esimerkiksi alalla työskentelevät, tai vanhat mestarit. Vaatimustaso nousee varsinkin asennuspuolella, mitä ”ylemmäs” luokissa mennään. Pääasia asennuksissa on kuitenkin matkustajien turvallisuus; airbagit pitää toimia, näköesteitä ei saa olla ja esimerkiksi sulakkeet pitää olla kunnossa. Kuuntelutuomarit kuuntelevat kuskin paikalta ennalta määrättyä levyä. Kuuntelussa on niin sanottu tekninen osio ja sitten soundiin perustuva osio. Teknisessä osissa on ääniraitoja, jotka helpottavat tuomarointia. Kuunnellaan että soitin/ääni on oikeassa paikassa äänikuvaa, soitin/ ääni on oikean kokoinen ja kuulostaa oikealta. Äänikuva pyritään saada silmien korkeudelle ja etäisyys kuuntelijasta mahdollisimman kauas, jopa konepellin päälle. Myös leveys yritetään saada kuulostamaan jopa auton äärirajoja leveämmäksi. Levyllä on myös 4 musiikkiraitaa, jotka ovat tulleet tuomareille tutuksi. Soundin arvostelu onkin sitten enemmän lehtien kaiutinarvostelujen tyylistä. Pyrkimys on saada ääniraidat toistumaan siten. miten äänittäjä on ne tarkoittanut, ei vain mahdollisimman muikean kuuloiseksi. Äänenlaadussa kisaavien autojen soundi onkin usein yllättävän neutraali, jopa kliinisen tarkka. Basso ei jumputa, paitsi jos äänittäjä on niin tarkoittanut.

Mutta miten tämä tehdään? Nykyisin digitaaliset ääniprosessorit ovat todella kehittyneitä. Vasemman puolen kaiuttimet ovat lähempänä kuljettajaa, mitä oikeanpuoleiset. Kaiuttimia viivästetään toisiinsa nähden eli ääni tulee samaan aikaan korviin. Näin myös kaiutinelementtien vaiheistus paranee ja ääneen tulee syvyyttä ja tarkkuutta. Jakosuotimet suojaavat kaiutinta ja niillä saadaan kaiutinelementit toistamaan tiettyä taajuuskaistaa. Taajuuskorjaimilla korjataan auton heijastusten

aiheuttamia virheitä ja niillä saadaan esimerkiksi vasen ja oikea puoli kuulostamaan samankaltaiselta. Jos autossa on subwoofer, se saadaan kuulostamaan juuri vaihesovituksella siltä, että se kontrabasso on siellä orkesterin takana, vaikka itse subbari olisikin takakontissa. Ennen autojen säätö oli ruuvimeisselihommaa, nykyisin itse käytän kahta kannettavaa tietokonetta. Toinen tietokone toimii mittaustyökaluna ja siinä on mittamikrofoni kiinni. Toisella koneella teen sitten ääniprosessorin säädöt. Yhdelläkin koneella pärjäisi kyllä. Mutta tärkein intstrumentti on korva ja näkemys, mitä pitää tehdä. Omassa autossa on tällä hetkellä 7 kaiutinelementtiä. 6 kpl on ihan matkustamon etuosassa, diskantit, keskiäänet ja bassot. Näitä on 2 kpl jokaista, eli kummallakin puolella yhdet. 1 kpl subwoofereita on tavaratilassa. Vahvistinkanavia on käytössä 8 kpl, yksi kanavapari on siltakytketty subwooferille. Vaikka tehoa olisi tarjolla yli 2000W, niin tuskin ikinä tulee kaikkia käytettyä. Ääniprosessori on myös 8-kanavainen. Tämä saa äänen kannettavalta digisoittimelta, joka on kytketty valokuidulla. Itse musan kuuntelu on helppoa: puhelimelta streamauspalveluista, tai digisoittimelta, joka tukee cd-levyä tasokkaampaa hi-resolution ääniraitoja.

Kilpaileminen on vain osa tätä harrastusta. Itselle musiikin kuntelu käy terapiasta. Ja oikeasti välillä nousee ihokarvat pystyyn, niin kuin kunnon konsertissa. Ja esimerkiksi tänä vuonna on autossa käynyt kuuntelemassa parisataa harrastelijaa ja kun saa joidenkin heidän ihon kananlihalle, on sekin jotain...

- *Juha Kiikola –*

Melkein meidän kesän kohokohta

Ihastelin ja ihmettelin tuttujen whatsapp-tila - ja facebook – päivityksiä tämän vuoden kevään ja kesän kuluessa. Jokainen tuntui säntäävään seuraavasta kohteesta toiseen, kun koronan patoamat menohalut purkautuivat. Me vaan pakersimme täällä omissa nurkissa oikeiden töiden ja pihahommien parissa.

Jotain vaihtelua mekin kaipasimme. Kirsi-ystävämme kanssa huomattiin mainos Noormarkun ruukinpuistosta, jossa emme olleet koskaan vierailleet, vaikka se on vain reilun puolen tunnin ajomatkan päässä. Eräänä heinäkuun perjantaina suuntasimme sinne. Ostimme etukäteen opastuksen *Ruukin puutarhakierrokselle*. Sen aikana saa kahden tunnin tietopläjäyksen sekä yrityksen nykytilasta että historiasta, maisema-arkkitehtuurista ja rakennuksista.

Meille sattui niin hauskasti, että ketään muuta ei ilmaantunut paikalle. Sateen uhka oli ehkä pelottanut? Saimme todellakin henkilökohtaista palvelua!

Noormarkku mainitaan asiakirjoissa ensimmäisen kerran vuonna 1402. Kartano, joka on vuodesta 1870 kuulunut Ahlströmin suvulle, on perustettu 1700-luvulla. Ennen kulta-aikaansa se vaihtoi omistajaa useita kertoja. Antti Ahlström (1827 – 1896) on suvun ja yrityksen kantaisä. Hän oli kotitalonsa seitsemäs lapsi ja vastoin odotuksia yleni yhteiskunnallisessa asteikossa edullisen naimakaupan vuoksi. Vuonna 1850 hän nai itseään huomattavasti vanhemman tilanomistajan lesken Anna Margaretha Liljebladin. Opas kertoi, että liitto nostatti epäileviä kulmakarvoja, mutta todellisuudessa avioliitto pohjautui rakkaudelle.

Antti osti Noormarkun tilan, johon kuului Lampin saha ja rautaruukki. Kaupan myötä Antista tuli siis virallisesti teollisuusmies. Anna kuoli noin kuukauden kuluttua kaupanteosta, ja jo seuraavana vuonna Antti avioitui 20 vuotta nuoremman Eva Holströmin kanssa. Tämä oli kotoisin Kristiinasta ja kuului kauppiassukuun. Pariskunnalle syntyi seitsemän lasta.

Antti Ahlström omisti lopulta 15 sahaa, neljä rautaruukkia ja jätti jälkeensä Suomen suurimpiin kuuluvan omaisuuden. Vaatimattomana miehenä hän ei ottanut vastaan vuorineuvoksen arvonimeä, vaan pysyi kauppaneuvoksena. Ruukin alue on kooltaan n. 130 ha, josta 70 ha on viljelyksessä, vuokrattuna. Siellä sijaitsee sata rakennusta, ja 3,2 km leikattavaa pensasaitaa, joten hoidettavaa riittää.

Ruusukäytävä ja sen Flammentanzit sulostuttavat Isotalon (valmistui v. 1882) edustaa. Rakennus on ollut sekä pääkonttori että perheen koti. Nykyiselle noin 400 hengelle, jotka kuuluvat Ahlströmin sukuun, talo on niin tärkeä, että opas kielsi julkaisemasta siitä kuvaa. Se on edelleen käytössä, ja suvun jäsenet varaavat sitä mm. juhliin, kuten muitakin alueen rakennuksia.

Oppaan kanssa pääsee tutustumaan alueisiin yksityiskylttien taakse. Niiden ulkopuolella voi kulkea omaan tahtiin tai vaikka lenkkeillä, kuten paikalliset tekevät.

Viereisessä kuvassa esimerkki. Kylttien takana on kolme pientä saarta, joilla kasvaa komeita tammia. Jarmo on pikkuruinen tämän yksilön vierellä.

Seuraava kuva on Havulinnasta, joka rakennettiin Antin vanhimman pojan pääjohtaja Walter Ahlströmin perheen asunnoksi. Se valmistui v. 1901. Nykyisin se on varattavissa yrityskäyttöön, ja vain yhdelle ryhmälle kerrallaan.

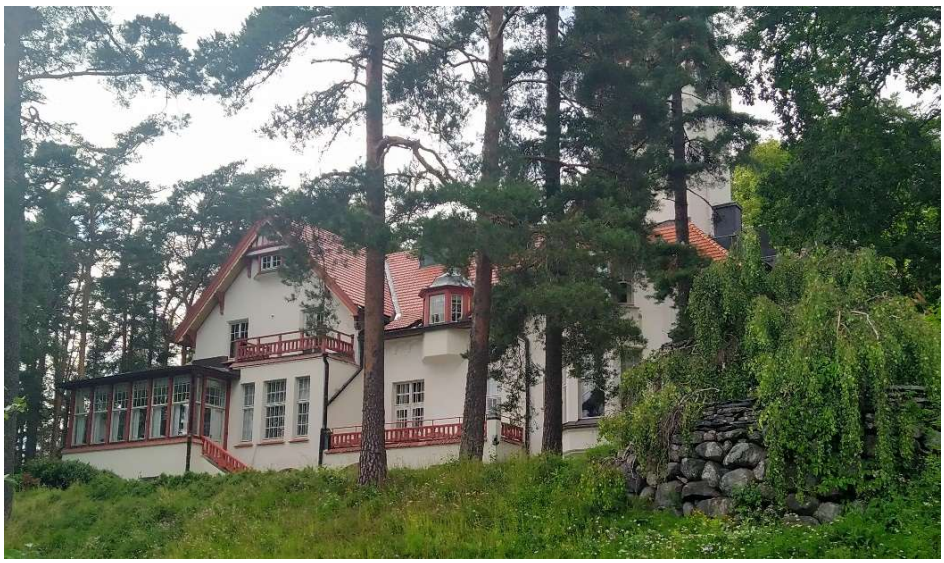

Monet ovat käyneet Villa Maireassa, jonne järjestetään vierailuja ympäri vuoden. Sen rakennuttivat v. 1939 Harry Gullichsen ja hänen vaimonsa Maire, Walter Ahlströmin tytär. Rakennusta pidetään yhtenä nykyajan huomattavimpana arkkitehtuurisena luomuksena.

Alueella oli käyntimme aikana erityistä ”pöhinää”, koska Gullichsenin haaraan kuuluva morsian oli avioitumassa seuraavana päivänä. Morsiuspari oli jo saapunut Villa Maireaan, ja Havulinnan keittiöstä heille kuljetettiin iltapalaa. Samaten keittiö oli varautumassa vieraiden aamiaiseen. Opas oli kovin otettu näistä häistä ja mainitsi ne puheissaan monet kerrat. Tämän liikehdinnän saimme nähdä omin silmin. Rahvas pällisteli sivusta paremman väen menoa, joten mikään maailmassa ei siis tässä suhteessa ole muuttunut. Paitsi että sentään huvittuneisuus meille sallittiin.

Yrityksen tyylikäs v. 1916 valmistunut pääkonttori toimii edelleen Ahlström Oyj:n, Ahlström Capital Oy:n ja Ahlström Osakeyhtiön koulutus-, kokous- ja edustustiloina. Sahoista yritys on luopunut, mutta tilalle on tullut modernimpaa tuotantoa. Ahlström-Munksjö on johtava kuitupohjaisten materiaalien valmistaja. Liikevaihto v. 2021 oli 3 miljardia euroa, ja yritys työllisti 9000 henkilöä. Suvun jäsenillä on 30 % omistus yrityksestä.

Ruukin alue on hyvin hoidettu. Se huokuu vaurautta, ja samalla (ehkä juuri siksi) myös kauneutta ja kulttuuriarvoja. Kierroksia on varattavissa erilaisilla teemoilla, ja perusperiaatteena on, että edes museoon ei tutustua omin päin vaan ainoastaan oppaan kera. Tällä tavoin myös alueen luontoa suojellaan. Suosittelen!

Niin, mikä se meidän kesän kohokohta oli? Koronakesinä järjestimme muutamia pienimuotoisia pihapartyjä, mutta viime kesänä paikalla oli noin 40 henkeä. Jos Luoja suo, tästä tehdään perinne! Ensi kesänä vieraita saapukoon vielä enemmän.

- *Marja Hiltunen -*

Ihmisen paikka maailmankaikkeudessa

Noin 2000 vuotta sitten Euroopassa maailmankaikkeus käsitettiin pallomaiseksi. Maapallo oli kaikkeuden keskustassa, Maata ympäröivät tähtimaailma, joka jakautui pallonkuoriksi. Nämä kiersivät maapalloa ja kuljettivat mukanaan planeettoja. Ja sitten uloimpana maasta oli kiintotähtien pallonkuori. Tällainen maailmankuva oli mm. Aristoteleen teoksissa. Muualla oli myös esitetty litteän maan ajatusmaailma, mutta jätän sen tässä sivuun. Ihminen asui maan pinnalla, kaiken keskipisteessä.

Jo vanhalla ajala oli havaittu, että Aristoteleen selitys ei selittänyt hyvin planeettojen liikkeitä. Planeetat tulivat välillä lähemmäksi maata, toisinaan taas etääntyivät siitä. Ja vielä pahempi ongelma oli se, että ne yleensä kulkivat lännestä itään, mutta toisinaan ne kääntyivät kulkemaan vastakkaiseen suuntaan. Ptolemaios (noin 85 – 165) selitti tämän johtuvan siitä, että kukin planeetta kiersi pikku ympyrää, jonka keskipiste puolestaan kiersi maapalloa (ks. kuva) Tämä episykliksi kutsuttu liike selitti kohtalaisen hyvin Venuksen, Marsin, Jupiterin ja Saturmuksen liikkeet. Kuun liike vaati monimutkaisemman selityksen. Edelleen maapallo oli kaiken keskipisteessä, ja ihminen sen pinnalla.

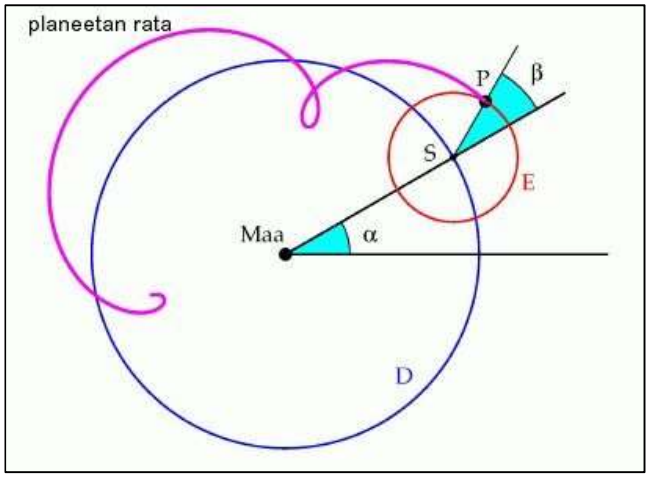

Episyklien käyttö sai aikaan hyvin monimutkaisen maailmankuvan. Niinpä sitten tapahtui ”kopernikaaninen kumous”. Nikolaus Kopernikus esitti uuden mallin planeettojen liikkeen selittämiseksi. Vuonna 1543 hän julkaisi teoksen ”De Revolitionibus Orbium Coelestium”. Hän selitti planeettojen, myös maan kiertävän aurinkoa. Aluksi selitykseen suhtauduttiin epäillen. Mm. teologit esittivät, että vaikka aurinkokeskinen malli johtaa oikeisiin tuloksiin laskennassa, ne eivät anna oikeata kuvaa todellisuudesta, koska ne ovat vain laskentamalleja, eivätkä Raamatun oikeanlaisen mallin mukaisia. Myös astronomit epäilivät tuloksia. Ensimmäinen astronomi, joka selkeästi puolusti Kopernikusta oli Johannes Kepler (1571 – 1630). Toinen vankkumaton aurinkokeskeisyyden kannattaja oli Galileo Galilei (1564 – 1642). Galileolla oli käytössään jo alkeellinen kaukoputki. Hän havaitsi mm. kuun vuoret ja Jupiterin kuista neljä.

Vielä mainitsen yhden tieteilijän, Isaac Newtonin (1643 – 1727). Hänen mekaniikka- ja gravitaatioyhtälönsä selittivät erinomaisesti planeettojen kierrot ja niihen liittyvät asiat. Aurinkokunnan mittasuhteet saattavat hämmästyttää. Jos supistamme auringon suuren greipin (halkaisija 20 cm) kokoiseksi, silloin maapallon halkaisija on mallissa on alle 2 mm, ja se kiertää aurinkoa noin 21,5 metrin päässä.

Palatkaamme ihmisen paikkaan. Maapallo oli kutistunut yhdeksi pieneksi planeetaksi, ja ihminen sen pinnalla yhdeksi eliöksi. Mutta jatkan tarkastelua Linnunradasta. Löytöretkien aikaan huomattiin, että Linnunrata jatkuu katkeamattomana nauhana ympäri taivaankannen. Jo Galileo havaitsi, että Linnunradan hohde hajosi lukemattomiksi himmeiksi tähdiksi. Vuonna 1785 William Herchel julkaisi tutkimuksen Linnunradan olemuksesta. Hän esitti, että Linnunrata oli litteän kiekon muotoinen, joten kiekon keskitason suunnassa tähtiä on paljon, mikä selittää vyömäisen näkymän maapallolla. Linnunradan tähtien määräksi arvioidaan 200 – 600 miljardia. Linnunradan kiekon leveys on käsittämättömän suuri, Wikipedian mukaan jopa 200 000 valovuotta! Valo kulkee tyhjössä lähes 300 000 kilometriä sekunnissa, joten siinäpä on sopiva laskutehtävä laskea arvioitu Linnunradan koko!

Edwin Hubble osoitti vuonna 1923, että Andromeran sumu ei kuulu Linnunrataan. Sitten huomattiin, että se ja muut galaksit muodostavat Linnunrataa tavattoman paljon suuremman galaksiavaruuden. Galakseja arvioidaan olevan yli 200 miljardia.

Edwin Hubble havaitsi 1920-luvun lopulla, että galaksien lähettämässä säteilyssä spektriviivat ovat siirtyneet pitempien aallonpituuksien suuntaan sitä enemmän mitä kauempana galaksit ovat. Galaksit etääntyvät toisistaan sitä nopeammin mitä suurempi on niiden välimatka maapalloon. Avaruus laajenee. Galakseissa on runsaasti myös pimeää ainetta.

En jatka juttua tähtitieteilijöiden pimeästä aineesta tai pimeästä energiasta, kun asiantuntemukseni ei riitä niiden käsittelyyn. Sen sijaan totean pääaiheestani loppupäätelmät. Ihminen on valtavan suuren maailmankaikkeuden yhdessä tavallisen galaksin kierteishaarassa olevan tähden pienellä planeetalla ja luulee suuria itsestään. Totuus lienee kuitenkin se, minkä luin jostakin (en muista mistä): ”Ihmisellä on tässä maailmankaikkeudessa kusiaisen valtuudet!” Mutta niillä valtuuksilla toivotan kaikille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2023!

- *Tauno Perkiö* -

Joulutervehdys

Marraskuun 15. päivän uutinen heti aamulla oli, että maailman väkiluku on tänään ylittänyt 8 miljardia (8 000 000 000). Oletettavasti tämä on tapahtunut Kiinassa tai Intiassa, joissa päivä on ollut paljon pidemmällä kuin meillä!? Hämmästyttävän tarkkaa tietoa joka tapauksessa, kun siinäkin jo on ihmettelemistä, kun sekin ollaan tietävinään, että Intian väkiluku jo ensi vuonna ylittää nyt vielä suurimpana pidetyn Kiinan asukasluvun. Sellaisissa lukemissa alkaa maailman väkiluku olla, että jo yksin se vaikuttaa väkisinkin ilmaston huolestuttavaan lämpenemiseen päästöineen.

Kun omissa muistikuvissani maailman väkiluku on lähtenyt jostain 3,5 miljardista, niin hiljattain olen lukenut, että se vuonna 1950, omina kouluvuosinani, on ollut 2,5 miljardia. Venäjän Putinin aikaansaamalla apuharvennuksellakaan ei ole sanottavaa merkitystä, ja mieleen on tullut sekin, että tavoitteensa alkuaan saattoivat olla niinkin itsekkäät, että jospa Leningradista, Pietariksi palautetusta kaupungista tehdään vielä joskus Putingrad. Se miehelle itselleenkin lienee tässä vaiheessa jo selvinnyt, että niin ei ikinä tule tapahtumaan. Kuitenkin tekee mieli yhtyä taannoiseen tekstiviesti-ihmettelyyn siitä, ettei ihmiskunta voi mitään yhdelle Putinille, vaikka kuvittelee voivansa ohjata Maata mahdollisesti joskus uhkaavaa meteoria sivummalle!?

Samaa en voi sanoa toisesta kirjoittajasta, joka oli sitä mieltä, että Suomi on sarvikuonojen maa, mikäli täällä ei ymmärretä, että puiden sytyttäminen päältä on ainoa oikea tapa. Ikäni olen pesiä sytytellyt, mutta ikinä en tulta niiden päällä ole viritellyt, enkä niin aio tehdä jatkossakaan, sillä vakaa käsitykseni on, ettei maailma sillä pelastu.

Eurajoen uusi ohikulkutie on nyt virallisesti avattu, ja toteutuksen on sanottu tapahtuneen odotusten mukaisesti eli aikataulussa ja budjetissa pysyen. Ainuttakaan positiivista lausuntoa toimenpiteistä en ainakaan ole sattunut kuulemaan, mutta se nyt ainakin on selvää, että pääsy Kirkkotieltä 8-tielle on ratkaisevasti helpottunut, mikä lienee ollut pääasiallinen tarkoituskin. Siitä puolestaan olen sekä lukenut että kuullut, miten lähinnä lapijokelaisten paikallistieksi tarkoitetulla Lapijoentiellä raskas liikenne on lisääntynyt. Siitä ilmeisesti johtuu sekin, kun suoralla vähäliikenteisellä ja liittymättömällä tiellä turhan alhaiseksi laitettua 50 km/h nopeutta on vielä laskettu 10 km:llä. Täysin odottamatonta ja käsittämätöntä on myös se, miksi yksi kilometri 8-tietä ja vanha Köykäntien liittymä vallan poistettiin käytöstä. Jospa vanhaa 8-tien ahdetta olisi mataloitu saman verran kuin sitä nyt nostettiin, niin olisi Eurajoelta ollut huomattavasti helpompi lähteä raskaammallakin kuormalla Raumalle päin kuin näin ollen. Varsinaisena älyttömyytenä kokee Raumalta päin Eurajoelle tuleva eteensä ilmestyvän kärkikolmion. Vaikka vasemmalta tulijaa tuskin koskaan on, hänellä kuitenkin olisi etuajo-oikeus oikealta samaa tietä tulevaan nähden.

Sattuneesta syystä otsikointi on mennyt vähän uusiksi, kun vasta nyt lopuksi tulee sitä ennen-osiota. Oli elokuuta, kun Tuulikki Saksasta oli kotona käymässä, ja jonkin keskustelun päätteeksi lähti etsimään isäni sotilaspassia, sitä kuitenkaan löytämättä. Palattuaan ojentaa isälleen pienen joulukortin, jossa koululaiselle Matti Virta hyvää joulua toivotetaan kirjaimilla L. L. Kauaakaan minun ei tarvitse miettiä, että kirjainten takana täytyy olla Leila Laikon. Sekin käy selväksi, että kyseessä täytyy olla 75 vuoden takainen joulu. Leila oli minua vuoden vanhempi ja varmaan neljännen luokan jälkeen lähti oppikouluun, enkä muista häntä koskaan sen jälkeen edes tavanneeni. Surulla kuitenkin muistan panneeni merkille lehdessä näkemäni kuolinilmoituksensa, josta tuskin on vuottakaan. Erityisesti minua on lämmittänyt Leilan käyttämä toivottaa-muoto, sillä edelleen lehdissä tiettyjen kuvien yhteydessä näkee käytettävän silloin tällöin toivoo-muotoa, vaikka toivotuksista varmaan kyse onkin.

Hyvää Joulua toivottaa *Matti Virta*

P.S. 1. joulukuuta
Vaikka “Liisan liukkaista ja Kaisan kaljamista” ei ollut tietoakaan, ja ne jatkossa käyvät entistä harvinaisemmiksi, nyt on tasan viikon ajan lämpötila ollut nollan ja +2 asteen haarukassa, mikä liukkauden kannalta on ollut pahin mahdollinen tilanne, sillä sulamista ei sanottavasti ole tapahtunut, mutta ei myöskään pakkasen aikaansaamaa karheutta.

Ristikon ratkaisu

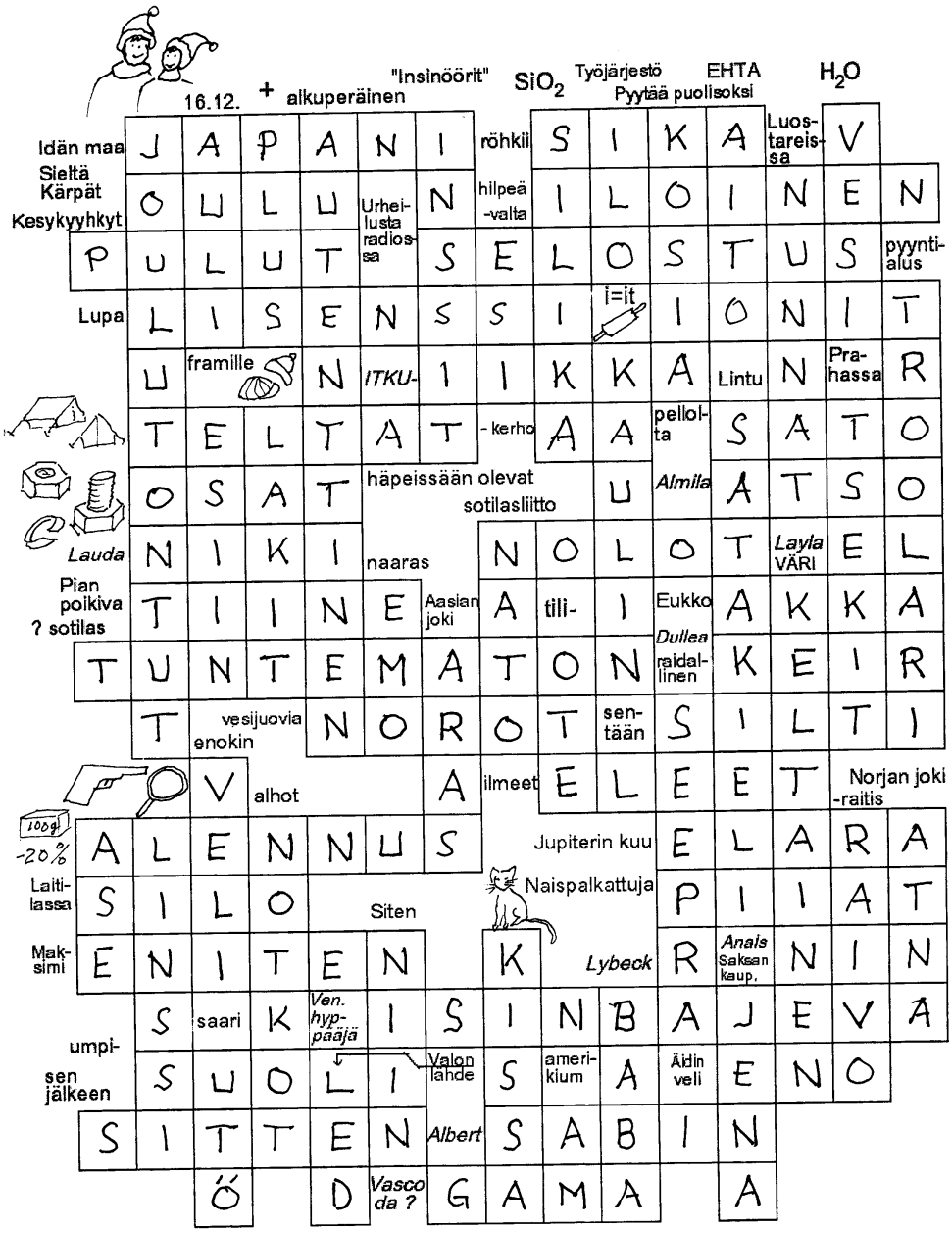

Joulutonttu

★★★★★

OLIPA KERRAN TONTTU NIMELTÄ MATTI
HÄN OLI MUKAVA MIES, MUTTA YKSI VIKA OLI: MATIN SUU JATKUVASTI KALKATTI.
MUIDEN TONTTUJEN HERMOT HÄN ÄÄRIRAJOILLE VENYTTI, MELKEIN HULLUUTEEN JOHTI
VAIN SIKSI, ETTÄ MATTI AINA SANOI, MITÄ MIELEEN TULI, ENNEN KUIN POHTI
HALUSIKO KUKAAN KUULLA, OLIKO OIKEIN ASIAA, MONESTI TURHIA HAIHATTI.

HÄN OLI OLLUT ENTISESSÄ AMMATISSAAN PUHETYÖLÄINEN, JOKA PAIKAN HELPPOHEIKKI,
KIERTELI TOREJA, MARKKINOITA, MESSUJA, HUVIKSEEN SANOILLA LEIKKI.
PUUJALKAVITSEJÄ LATELI VÄSYMÄTTÄ
VAIKKA MONET KÄVELIVÄT OHI KIIREISSÄÄN, PYSÄHTYMÄTTÄ.
SAI KUMMINKIN JOTAIN MYYDYKSI, EIKÄ KAUPANNUT MITÄÄN FEIKKIÄ.

MUTTA SITTEN MATTI MASENTUI, KYLLÄSTYI, TARPEEKSI SAI
KIERTÄMISESTÄ, VÄKIJOUKOISTA, JA JOKA PERJANTAI
HÄN MIETTI: EN ENÄÄ MAANANTAINA TORILLE LÄHDE
AMMATTIA VAIHDAN, ITSENI TÄHDEN.
UUSI TYÖ TÄSSÄ ON ETSITTÄVÄ KAI.

MATTI TONTUKSI PESTAUTUI. SILLÄ USKOKAA TAI ÄLKÄÄ,
KORVATUNTURILLAKIN ON TYÖVOIMAPULAA, VAIKKEI SIELLÄ NÄHDÄ NÄLKÄÄ.
TYÖSUHDE-EDUT ON HYVÄT, JA ASUNTOKIN TARJOTAAN, EI HUOLTA.
SIISPÄ MATTI LOPETTI KULKURIELÄMÄN, MUUTTI TUNTURIIN, MUTTA ILMAN AVOPUOLTA.
VAIMOKE JÄI HESAAN, SANOI: EN LÄHDE KORPEEN, ON PAREMPI ASUINPAIKKA TÄÄ.

MUTTA MIKÄ SITTEN NEUVOKSI? TONTUT KOISAAVAT KUIN ALOKKAAT INTISSÄ
KERROSSÄNGYISSÄ, KORVATUNTURIN SUURESSA VINTISSÄ.
MUTTA MATTI ON KOKO AJAN SUUNA PÄÄNÄ, AAMUSTA ALKAEN, ILTAAN SAAKKA
JA SITTEN KEHVELI ALKOI PUHUA UNISSAAN, SEURASI TONTTUTOVEREILLE KAUHEA TAAKKA.
EIVÄT NUKUTUKSI SAA, VAIKKA TULPAT ON KORVISSA, KUN MATTI ON UNISSAAN TIES MISSÄ.

LAITAMMEKO SULLE SUUKAPULAN, MUUTATKO TELTTAAN, VAI HOMMATAANKO SULLE POTKUT?
KUN UUVUKSISSA AAMUVARHAIN KÖMPIVÄT PYSTYYN, UHKAILIVAT JOTKUT.
YÖLLÄ KORVATULPAT ETSITTIIN, MATTIA MONESTI HERÄTELTIIN.
EI TÄMÄ OLLUT MOKSISKAAN, KÄÄNSI KYLKEÄ VAAN JA SEKÖS HERÄTTI KIUKKUA NIIN.
PUKKI JOUTUI TONTTUJA RAUHOITTAMAAN, TOTESI: TULIPAS TÄSTÄ NYT AIKA SOTKUT!

ONNEKSI ERÄS NEUVOKAS KEKSI RATKAISUN, HÄN OLI TONTTUTYTTÖ NIMELTÄÄN RIINA.
YHTÄKKIÄ HÄN AAMUPUUROLLA HIHKAISI: NYT TIEDÄN, MITEN LOPPUU TÄMÄ PIINA!
LAITETAAN MATTI VANHAN VILJAMIN SEURAKSI, HÄN EHDOTTI.
TONTTUJOUKKO HILJENI, HETKEN MIETTI, JA SUURTA KANNATUSTA SAI TÄMÄ KOMMENTTI.
HIP HEIJAA, HUUSIVAT TOISET, HIENOA, RIINA, KOHTA ONKIN KAIKKI JOULUUN VALMIINA.

MATTI MUUTTI SIIS ELÄKELÄIS-VILJAMIN KORTTEERIIN JA UMPIKUURO VILJAMI OLI ILOISSAAN.
HÄN OLI TUNTENUT OLONSA YKSINÄISEKSI, PIENESSÄ KORTTEERISSAAN.
MATIN PULINA EI HÄIRINNYT HÄNTÄ, EIKÄ VILJAMIN KUORSAUS MATTIA.
NÄIN PALASI RAUHA JA ILO KORVATUNTURILLE, JA ILLALLA TÖMISI LATTIA
KUN TONTUT PISTIVÄT TANSSIKSI, TOIVOTTAEN KAIKILLE HYVÄÄ JOULUA VAAN!

★★★★★

JOULUTERVEISIN LEENA FALTTU

Ristikko

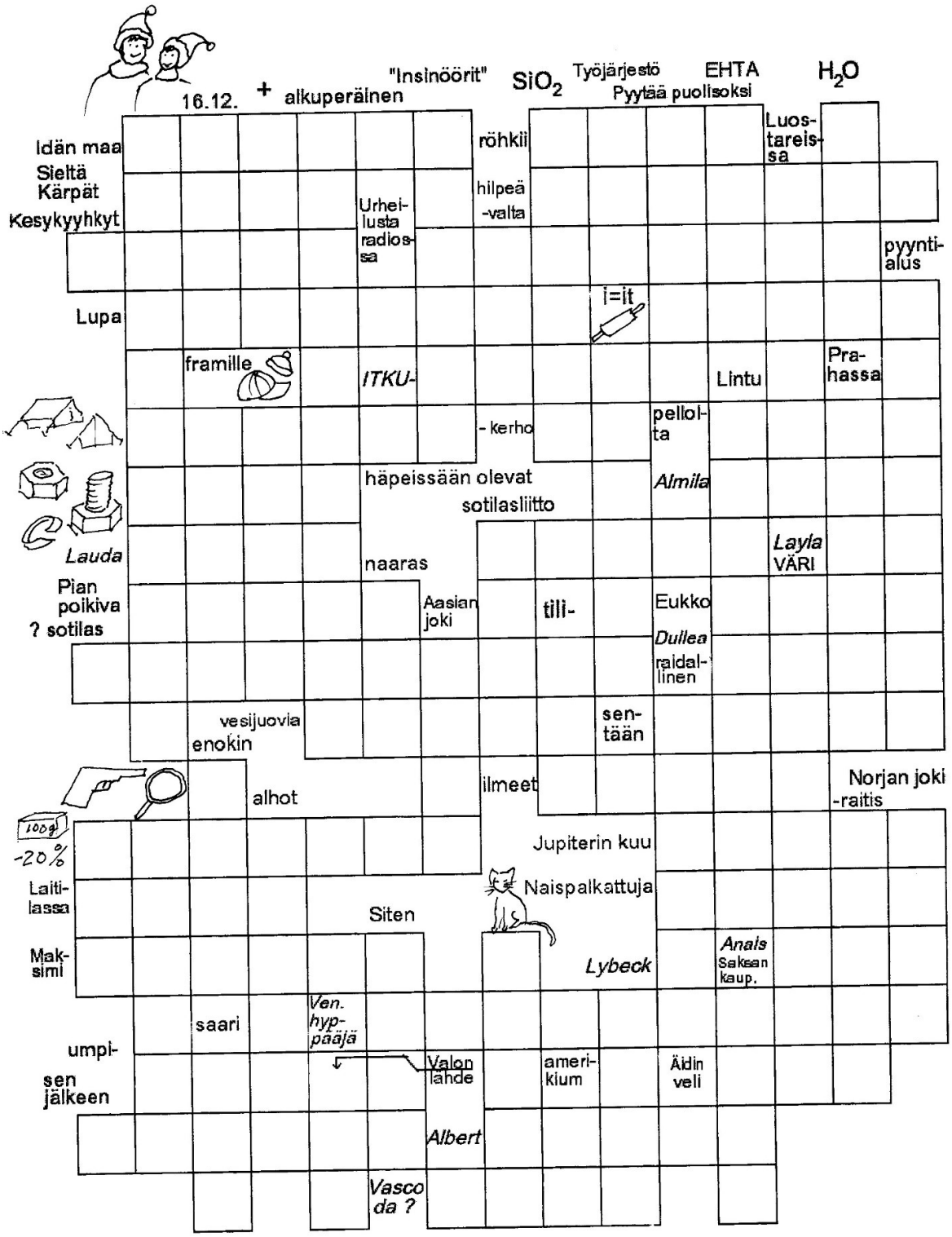

Laatinut: T. Perkiö